

καί δη, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν κατὰ παράκλησιν λαβόντα δι' ὠρισμένον χρόνον (δλ. Πανδ. 13.1.17 § 3, Βασ. 13.1.17 § 2 «ὁ κιχρὼν ὀφείλει εἶτι θούλειται συμφωνεῖν ἐν ἀρχῇ, μεθ' ὃ γὰρ χρήσι οὐ δύνανται πρὸ καιροῦ ἀφαιρεῖσθαι τὸ χρησθέν» (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 816 ἐπ. Α.Κ.) οὐδεὶς κατὰ συνέπειαν ἀποχωρισμὸς τῆς νομῆς ἀπὸ τῆς κυριότητος ἐπέρχεται κατὰ τὸ ἀνωτέρω περὶ τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει ἐνοχικοῦ δικαιοῦματος κατέχοντος λεχθέντα.

IX. Εἰς περίπτωσιν ἀντιποίησης τῆς νομῆς ὑπὸ τοῦ κατέχοντος πὸ πράγμα ἀντιπροσώπου τοῦ νομέως (ἄρθρ. 982 ΑΚ) δι' ἐμπράκτου ἐκδηλώσεως μεταστροφῆς τῆς διανοίας του, νὰ κατέχη τὸ πρᾶγμα οὐχὶ ὡς κάτοχος ἀλλ' ὡς νομέως, ἀπὸ δηλ. ἀλλοτρίω ἰδίῳ ἐφ' ἐξῆς ὀνόματι, ἡ νομῆ, κατὰ παρέκλισιν τῆς ρωμαϊκῆς ἀρχῆς «*ne mosibi ipse causam possessionis mutare potest*» (οὐδεὶς ἑαυτῷ νομῆς αἰτίαν ἀλλάσσει)¹⁶ ἐπὶ μὲν κινήτων ἀπόλλυται, ἐπὶ δ' ἀκινήτων οὐχὶ πρὶν ἢ ὁ νομέως, λαθὼν γνώσιν τῆς ἀντιποίησης, ἀπρακτῆσι, ὅποτε ἡ νομῆ ἀπόλλυται δι' αὐτὸν πνεύματι (animo) ἢ ἐπιχειρήσας ἐνδίκως ἢ ἐξωδίκως τὴν ἀνάκτησιν αὐτῆς ἀποτύχη, ὅποτε ἡ νομῆ ἀπόλλυται σώματι (corpore). Ἄλλ' ἐὰν ὁ νομέως, ἐπιχειρήσας δικαστικῶς ἢ ἐξωδίκως τὴν ἀνάκτησιν, ἐπιτύχη αὐτήν, ἡ νομῆ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε δι' αὐτὸν ἀπωλεσθεῖσα! συμφώνως τῷ ἄρθρ. 981 ἐδ. 2 Α.Κ. καθ' ὃ «παροδικὸν ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του κώλυμα πρὸς ἀσκῆσιν τῆς ἐξουσίας δὲν ἐπιφέρει ἀπώλειαν τῆς νομῆς».

X. Ἐὰν ὁ κύριος καὶ νομέως, παρακρατήσας τὸ πρᾶγμα, ἤθελε μεταβιβάσει μόνῃ τὴν κυριότητα αὐτοῦ εἰς ἕτερον, τοῦτο δὲν δύναται νὰ συμβῆ εἰμὴ δι' ἀντιφωνήσεως τῆς νομῆς (Constitutum possessorium)¹⁷ ἥτις κατὰ τὸ Ρ. Δ. καὶ τὸ ἰσχύον δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀφηρημένη, ἀλλ' ἐξ ἐνόμου τινὸς ἐνοχικῆς ἢ ἐμπραγματῶς σχέσεως ἐξηρημένη (ἄρθρ. 977 Α.Κ.) τοῦ παρακρατήσαντος τὸ πρᾶγμα καθισταμένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπλοῦ κατόχου αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ σχέση εἶναι ἐνοχικῆ, ἢ οἰονεὶ νομέως, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἧς πρόκειται σχέση εἶναι ἐμπράγματος, ὅποτε καὶ πάλιν οὐδεμία ἀπόσπασις τῆς νομῆς ἀπὸ τῆς κυριότητος ἐμφιλοχρεῖ, ἀλλ' ἀμφοτέραι

συνηκωμένα μετατίθενται εἰς τὸν ἀποκτώντα, κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει ἐνοχικοῦ ἢ ἐμπραγματῶς δικαιοῦματος παραδόσεως πράγματος εἰρημένα. Ἐπὶ τῆς μεταβιβάσεως δι' ἀντιφωνήσεως τῆς νομῆς, ὁ μεταβιβάζων τὸ πρᾶγμα μεταβιβάσει τὴν κυριότητα ἅμα καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ εἰς τὸν ἀποκτώντα, ὅστις ἀναμεταβιβάσει πάλιν εἰς τὸν πρῶτον τὴν κατοχὴν ἢ τὴν οἰονεὶ νομὴν τοῦ πράγματος, ἀναλόγως τοῦ ἐὰν ἡ συμφωνηθεῖσα ἐνωμοσ σχέσηις, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἀντιφωνήσις, εἶναι ἐνοχικῆ ἢ ἐμπράγματος. Ἄλλ' αἱ δύο αὐταὶ δικαιοπραξίαι μεταβιβάσεως καὶ ἀναμεταβιβάσεως συμπίπτουσι χρονικῶς, ἀποτελοῦσαι μίαν ἐνιαίαν δικαιοπραξίαν οὕτως, ὅστε τὸ πρᾶγμα, παρὰ τὴν γενομένην μεταβίβασιν, δὲν μετακινεῖται ἀπὸ τὸν μεταβιβάσαντα, ἀλλὰ παραμένει ἐφ' ἐξῆς εἰς αὐτὸν ὡς κάτοχος ἢ οἰονεὶ νομέως, ἐνῶ ἡ κυριότης συνηκωμένη μετὰ τῆς νομῆς μεταβιβάσεται εἰς τὸν ἀποκτώντα. Χαρακτηριστικῆ εἶναι ἐν προκειμένῳ ἡ ἐν Πανδ. 41.2.18 ρῆσις τοῦ Κέλσου, ἔχουσα ἐν μεταφράσει: «ὅτι ὀνόματί μου νέμομαι, δύναμαι ἀλλοτρίω ὀνόματι νὰ νέμομαι, διότι δὲν μεταβάλλω μόνος τὴν αἰτίαν τῆς νομῆς, ἀλλὰ παύω νὰ νέμομαι καὶ ἕτερον ποιῶ νομέα διὰ τῆς ὑπηρεσίας μου».

XI. Ἐν περιπτώσει τέλους κληρονομικῆς καὶ νομῆς τῶν κληρονομιαίων μετατίθενται συνηκωμένα εἰς τοὺς καθολικοὺς τοῦ ἐκλιπόντος δικαιοδόχους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρ. 1710 ἐδ. 1 καὶ 983 Α.Κ.¹⁸ Πᾶς τρίτος ἐπιλωβηθεὶς ἔθεν τῆς νομῆς τῶν κληρονομιαίων πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ κληρονομοῦ οὐσιαστικῆς ἐξουσιασεως αὐτῶν, ἀποκτᾷ ἔναντι τοῦ κληρονομοῦ νομὴν παράνομον, τούτεστιν ἐπλήρημον, ἰσχυόντων τῶν ἀνωτέρω περὶ τῆς θίγῃ ἢ λάθρα ἀφαίρεσεως τῆς νομῆς παρὰ τοῦ νομέως ὑπὸ τρίτου λεχθέντων. Ἄλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ διάσπασις κυριότητος καὶ νομῆς γίνεται ἀκουσίως τοῦ κυρίου.

Ἐκ τῶν λεχθέντων φρονῶ ὅτι κατεδείχθη πλέον ἐπαρκῶς, ὅτι ἡ διάσπασις τῆς ὀργανικῆς ἐνότητος κυριότητος καὶ νομῆς δὲν εἶναι τῆ θουλήσει τοῦ κυρίου δυνατή, δυναμένη νὰ προκύψῃ μόνον ἐκ λόγων κειμένων ἐκτὸς τῆς θελήσεώς του. Τὸ ἀδιάσπαστον τῆς ἐνότητος ταύτης ὀφείλεται, ὡς ἀρχικῶς ἐλέχθη, εἰς τὴν φυσικὴν ἀλλὰ καὶ νομικὴν συνταύτισιν κυριότητος μετὰ τῆς νομῆς, ἥτις συνταύτισις, ἐφ' ὅσον ἐξαρτᾶται τοῦλάχιστον ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ κυρίου, δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐπ' ἀλλήλων ἀπόσχισιν τῶν δύο τούτων ἐνωμοσ.

16. Βλ. Γ. Βάλλη νδαν, ὑπὸ ἄρθρ. 982. Ἴδε σχετικῶς καὶ Α.Π. 104 (1952) Ἀρχ. Ν. γ 321.

17. Ἴδε Γ. Μπαλιῆ ν, Ἐμκορ. § 13.

18. Βλ. καὶ Α.Π. 171 (1951) Θέμ. Ξ 868, Ἐφ. Θεσ. 418 (1954) ΕΕΝ κβ 43.

19. Πρβλ. Δ. Μπόσαν, ΕΕΝ 1962.